

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ ~~5-460~~ від 17 грудня 2019 р.

**Голові Комітету Верховної
Ради України з питань
організації державної влади,
місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та
містобудування
Клочку А.А.**

Шановний Андрію Андрійовичу!

На розгляді у Верховній Раді України перебуває проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» №2598 від 13 грудня 2019 року, внесений Президентом України як невідкладний. Асоціація міст України не підтримує його.

Законопроект було розроблено у закритому режимі, без залучення представників органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, громадянського суспільства. Децентралізація і реформа місцевого самоврядування давно потребують конституційних змін. Багато принципів Європейської хартії місцевого самоврядування давно чекають на більш якісну та повну імплементацію. Але нормальна професійна дискусія не велася. Зауваження Асоціації міст України висловлені на презентації цих змін не враховано.

Асоціації міст України висловлює наступні загальні зауваження до законопроекту.

1. Порівняно із чинною Конституцією України законопроект передбачає звуження статусу органів місцевого самоврядування та містить ознаки централізації влади. Не враховано положення частини другої статті 5, статті 7 Конституції України, які визначають народ носієм суверенітету і єдиним джерелом влади. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та гарантовано через органи місцевого самоврядування. Тому втручання у місцеве самоврядування як форму народовладдя повинно здійснюватися вкрай обережно та обґрунтовано.

Законопроект передбачає надмірне розширення контрольних повноважень держави в особі префектів та Президента України. Префекти отримують право зупиняти всі акти органів місцевого самоврядування з широкого кола причин (без розмежування на власні і делеговані). Додається право Президента зупиняти повноваження місцевих рад і голів з призначенням свого представника. Порушуються положення статті 8 Європейської хартії місцевого самоврядування про визначення чітких випадків державного нагляду та адекватності заходів адміністративного впливу. Ми переконані, що наявних на сьогодні судових інструментів цілком достатньо для усунення порушень, а також доцільно зберегти додатковий контроль лише за делегованими державою повноваженнями, необхідно упорядкувати наявні механізми такого контролю.

2. Законопроект передбачає звуження статусу місцевого самоврядування.

Йдеться про необґрунтоване скорочення терміну повноважень депутатів місцевих рад та голів при незмінності таких строків для Президента та Парламенту. Міста Київ та

Севастополь втрачають свій спеціальний статус без належного обґрунтування. Також передбачено пониження статусу для міст обласного значення. Усі міста входять до складу громад, громади відповідно до округів, а округи - до складу областей. Це призведе значних ускладнень та диспропорцій при організації влади на відповідних рівнях із-за значних відмінностей у чисельності населення.

Перелік повноважень органів місцевого самоврядування громад передбачений лише на базовому рівні і він такий самий як у чинній Конституції. Для місцевого самоврядування округів і областей він відсутній. Тому законами такі повноваження можна легко централізувати у будь-який момент. Гарантії фінансової та майнової автономії залишаються на рівні чинної Конституції.

У змінах відсутні повноваження нових голів громад щодо головування на засіданнях місцевих рад та керівництва виконавчим органом ради. Це допускає можливість на рівні закону значно обмежити їх статус і можливості.

Законопроект передбачає дуже спрощений порядок перегляду складу громад, округів, областей та їх статусу. Це загрожує необґрунтованому переформатуванню їх складу задля призначення нових виборів.

3. Ускладнення використання терміну "громада".

Допускається юридична багатозначність терміну "громада". Це одночасно:

- жителі однієї місцевої спільноти;
- адміністративно-територіальна одиниця;
- юридична особа.

Наука цивільного права розглядає як юридичні особи лише організації і передбачає для них певний обсяг праводієздатності. Відповідно до ч. 1 ст. 5, ст. 69 Конституції України громади діють як складові народу України через вибори, референдуми, інші форми прямої демократії. З переважної більшості питань громади реалізують свої інтереси через відповідні органи місцевого самоврядування, які і є юридичними особами у звичайному розумінні. Це не дозволяє говорити про громади як про юридичні особи у звичному сенсі цього терміну.

Нова стаття 143 допускається суперечливу можливість місцевого референдуму щодо бюджету та податків, що прямо заборонено на державному рівні статтею 74 Конституції.

Асоціація міст України сподівається, що законопроект буде направлено на доопрацювання. Це дозволить провести належне обговорення таких змін, знаходження порозуміння, вироблення компромісу. Асоціація міст України готова докласти максимальних зусиль для цієї роботи.

З повагою

Виконавчий директор Асоціації

О.В.Слобожан